

ACC. N:R

M.

8252 : 1-17. (folio)

Landskap:

Skåne

Härad:

Malmö

Uppteckningsår:

Upptecknat av:

Nils Liedholm

Adress: S. Rörsjögränd 9, Malmö

Berättat av:

Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

(se tidigare uppt. N. 8227. !)

Malmö 28. 10. 1941

Till redaktionen
af Skånska Dagbladet

"Folkminnestårlan"

Kraftag och slutspurt:

Ljusinbringningsfesten vet jag i sanning ingenbing om, ej heller om röda Lovisa eller hvide færd samt röda rosen, de varo fjernan från mig, endast dicas titel kommer jag i häg.

Jag försänter nu med husarerna från 90 talet, jag tjänade då 1891–1897 således de sista sex åren de låg vid Trottningborget. Jag nästan klockar att skriva något om mig själf ty det verkar skryt, men "minnet förpliktat" står det på bronsmedaljen som vi alla erhöll 1927 både husarer och äldre veterane. Då hade regementet legat vid regementsgatan i 30 år, de flyttade ut där den 1. oktober 1897 en söndags f. m., då H. K. H. Kronprinsen vår nuvarande konung red i keben, några droppar regn föll då de 3 skvadronerna red in på kaserngården.

3 skvadroner hade vänt förlagda i Helsingborg, därav kom 2 hit till Malmö, den ene skvadronen blev hanspolis- sad till Stockholm vid Livgardet till häst som endast hade bestått av fyra skvadroner. Varje kavalleriregementer blev då fördelat på fem skvadroner vardera.

Jag är nu 71 år gammal, men minnet av Trottningborget glömmer jag aldrig, ännu står gamla ridhuset kvar där, vår nuvarande saluhall.

Oskarsdagen d. 1 december var större bal alltid anordnad på ridhuset då H. K. H. Oscar II var närvarande, husarna stod då dubbelpost i huppen (hederspost) då H. K. H. hände, "God avbon husarer," vilket bevarades med "Gud bevara konungen" under skylda gevär.

Övriga husarer omkring mellan 1 och 200 bildade fyra kant utan om trappan för att allmänheten ej skulle hänga på.

1890 under murareskrijken uppstodo kravallar på Skorborg-
get då husarna blev dithallade, det var året innan jag tog
värning så jag är icke insatt så mycket i detta, men jag vet
att löjtnant ofsk kommandera gevär ut (det var nämligen
sablen ur baljan) men överstelöjtnant Berg von Linde sade
då, vad gör löjtnanten, detta är icke krig, gör gevär in
med husarna. En gång var löjtnant ofsk jourhavande
officer då han kom om natten och visste caseruvakten,
jag var då på post, jag skyllde gevär och skulle sopas ut
vakten, men han sade det gör ingen ting, vi kan se här i
genom källarfönstret, och räkna benen, de låg och sov, vi
räknade 1 2 3 4 5 ben ja det räcker, då är nog det sjette
och sju där.

Under utställningen i Malmö år 1896 varo husarna
med på landbruksutställningen i rörsjöfället då de
nya gula sadelmunderingarna för första gången begagnades,
samt även de nya karbinerna som vi då började att
knäppa på ryggen, hinderhoppning till häst upprörades.

De gamla karbinerna blev kasserade då som varo av
1867 års modell och betydligt kortare, men jag sköt med
skroket de året och tog första priset som utgick med
svenska arméns skyttemedalj jemte 50 kr. i guld;
Medaljen är nu på Malmö museum, den är av gamla
prägeln då det sköts på figur, alla 8 skotten sitter i
bröst och mage.

På den tiden var disciplinkompaniet i Torsberg till där
husarer och övriga inom svenska armén som varo ut-
ställade blevo ditskickade. Jag minus en som blev
ditskickad vid namn Glans som var ostyrig när han
hade fått förmynhet av det goda, han slog handlöst
med sablar och karbiner på logementet, men när jag

kom upp och nämnde hans namn blev allt lyft — just är det du, jag minns han stod på gården med snörena avdragna på uniformen, hädarna synes, han skölle sig mycket bra när han var nykter. I Varberg fick jag höra från honom att han hade det bra han passade majoren där.

För några år tillbaka blev disciplinkompaniet indraget.

Bland ^{kopparer} fanns även en som var mycket nervös, när han var befallhavare för ett skyttlag skulle han anmäla den som hade skjutit bom, och det lön så här se se den där dj. Holsten han skjöt 10 bommar på åtta skott.

En gång var han beordrad att föra en trupp, när han skulle göra "gåvär ut" kunde han icke få sabeln ur baljan, den hade stått nere i stallen flera dagar, husarerna hade nog gjort något förfals vid den.

När det blev den 1 november skulle han gå på permission, det tog honom hårt ett karbinskott genom hjärnät. Jag var med en dag bort mot kvällen då vi körde honom till kyrkgården i en vanlig arbetstjänsterwagn, vi satt på kistan.

Även rymling förekom vid regementet, här har vi en husar som klädde sig civil på så sätt, han lätta dock av en, byxor av en annan och skor av den frigje tills han blev fullt uppriggad. Inte därpå kom han igen med helskägg, men någon av husarna kände igen honom på rösten, han fick en bakvändare och far neråt trapporna, på gatan hugg han en mössa från en pojke, att gå barhuvad kunde han bli tagen av polisen på den hiden. Dagen efter kom han igen och ville dömas för rymling ur tjänsten, men officerarna ville inte ha honom ty han var full av ohrysa.

Tapto blåstes kl. 9 på kvällen och tysnadssignalen gick kl. 9.15. En husar hoppade att lägga sig en kväll, förr skulle han gå i kanalen, detta gjorde han också, han marscherade över kaserngården, genom stallen och stallförskret och hopp-

hoppade i, kanalbotten var då full av dynga, vi drog upp honom, bar honom upp på logementet och placerade honom på ett bord samt skickade effter der Callmer, doktor kittlade honom under fötterna, intet svar, en bra örfil då kom saret, Borg, lägmält. Han blev intagd på garnisonsjukhuset som då låg där Fransuelets statyn står nu. Då låg han i dvala i 3 veckor, den ena lungan sprack och däru befriade honom från sitt lidande.

År 1900 bodde jag vid Östra Förstadsgratan och följde kanalen om morgnarna när jag gick till mitt arbete på Yllefabriken, då hände det allt som ofta, att en person blev uppdraget ut kanalen, ryktet låt mig berätta att 10 kr. erhöll den som kunde finna någon i den sanningen låg nog i detta då det påstods att de blev utknuffade om aftonen, men geseheftet tog sedan slut och staket blev upp- satt rakt över kanalen.

Åren 1900 då det nya århundradet ringdes in, således Nyårsafton 1899 strömmade omkring 30.000 personer till Malmö stortorg för att höra kyrkklockor- na, samt föredrag och musik.

Jag läste i tidningen år 1888 eller 1889 om ett mord som utspelades här i Malmö utan för ett krog då en person stack kniven i en annan, personen som fick kniven utropade Herr Jesus han stack mig i mitt hjärta! Sedan utkom där en visa om detta, visan kan jag icke, men ett vers kan jag, och det lyder så här:

Han vilar stilla har ingen smärta
Och sorgen när aldrig mer hans hjärta
Hans liv är flyktat är klart beviset
I denna världen han har förlist

För många är tillbaka fick jag låna en bok som hade gått i flera släktled, ja han var sådan att han hånat på att smulas i sängen, där fann jag komikernas visor som jag kände igen vad melodin beträffar och läste mig några av dem, om jag nu skall slappa loss på dem, så omspår jag att på något sätt få dem insjunkna med sin rörliga melodi så att vi får någon klarskott i det hela till allmänhetens förmåga. Forfattarna lätte dem tankte man icke på, endast att man skulle lära sig visan. Men det är ju lätt att kunna något än ingenhet alls.

Är nu snöder jag in bland busarna igen för att meddela att jag och en till fatta vårt beslut och gick in i en nykterhetsförening, vilket löfte vi höll i nära 2 år.

Det var endast vi två som då varo helnyktra bland nära 300 man.

På den tiden fanns inga betydande bibliotek, men något hade vi logen, jag kom då över en reseskriftning där det stod bland annat om vad för en person tog sig en sup, jag gnodde den.

Ärade redaktion nu börjar jag med den och fler följer efter.

En krigsmans äventyr fick åtta föra gången,
Vad för man har sig en sup är detta som följer:

1. En dricker därför att han sörjer
Och en annan uttar fröjd
En fredje by han motgång spörjer
O en pյände by han är så nöjd
En femte för att icke ^{somma} sova
O en sjette för att somna få
En sjunde dricker för de komma
Samt en åttonde för dem som gå

En nionde sy han har fått tandvärk
 O en tionde för han är så fet
 En elpte dricker på sitt handverk
 Och en tolfte sy han är så het
 En trettonde emot köldr ett glas sig bager,
 O en fjortonde för han är så som
 En femtende dricker ty han är så mager
 O en sextonde sy han är så dum maka
 En sjuttonde dricker för sin hulda flicka
 O en artonde för sin lilla vän
 En nittonde endast för att vinet smaka
 O en tjugoande för att hälsan få igen
 En tjugoförsta har ett glas ty han mår illa
 O en tjugoandra sy han kommit dit
 En tjugotrede endast för att hungren stilla
 O en tjugofjärde för att få apébit.

2. Ja vinets pris och åra andra fritt må sjunga
 O till konjak vända en förtvallad häg
 Glad som fågeln vi nu ljusligt gunga
 Med vår corpus uppå livets väg

4. Tunsek fördärvar magen, toddy skölar kroppen
 Vischy är eft rysligt och förrädiskt gift
 Taeka vill jag varma goda kaffekoppen
 Då i vinterkylan man skall ut på vio*

5. Mången man jag skräckar hur han sörplat
 vinkallskål

Hur han till middag ätit mång o pudding
 Och det med påbänd konjaksnäs
 Men valmån, god valmån, välvjen den
 som åter mos o mjölk snart sagt till
 varje middagsmål.

(Allt är taget ur minnet, när jag läser det igenom så ser jag att 3. verset
 (jag räcker det på nästa sida) har också kommit in)

3.

Ty se när några dricka
 Här de böja hicka

Och kring världen bär en spritförgiftad kropp
 Vid ett stilla rummel uppå soekerdrieka
 Förblir man klai och redig i sin huvedknopp.

du kommer jag med ett par praschaser och denna
 Kallar jag för
Ola sme

1. En visa vill ja sjunga
 Om gamla Ola sme
 Ö vill Ni höra po na
 Så la de gå för de
 Et allt va som han gore
 Ya räpheit res fåd
 Inke va de nied
 Men de va ju alltid nåd

2. Hans moer heddde Lotta
 Ö faren Olaves sme
 Ya nu e hon dö ö borta
 Ö de e han nock me
 Ö Olas fasta barndom
 Ya inke gore affär
 Förr nock kom han ti världen
Lott di andre ungefäär

3. Men norr han gick i skolan
 Ö de inte kunne gå
 Få lexorna i hoedes
 Han allri kunne få
 Men laste han vell moked
 Nej Ola han va trygg
 Förr va han inte fick i skallen
 De fick han po sin rygg

4. O så få lust förr prästen
 De va besväret mne
 Ya i tolte är förojke
 Han osse po me de
 Men hant de va så gick de
 Förr Ola sitt i lav
 Förr prästen han behövde
 Po vognen nytt beslag

5. I röf o so o svärta
 I mett o elev o stri
 Smeyrked Ola lände
 Fast de bo mien fi
 Förn räktelt han försöd
 På de vem undras kan
 Po spied så ett hoed
 De e konst min scham

6. O nä de ble po kien
 Ad han skulle juta sej
 Så friade han ti illäkta
 O pick ett ålit - ekj
 Men sien sonnet händee
 So ble hon hans ändå
 O pick en glyft om åred
 O ungerstunom hva

7. Ya di lörde begge länje
 I lycka o i föjd
 Så ad de va en lust ad
 Han me sin lott va nöjd
 Ti han ble sju om sistens
 O foli som ett lom
 Då do han på sin kvinga
 O borra ålderdom

8.

Ja han lööde pyst ö stilla
 Ne välden hålt han pie,
 Allt va di andre ville
 ja si de ville bla mer
 Bra van me de förtouned
 Han hade gåd minchann
 Han hadde minsann bleed
 En praktig riksdagsman.

Nu har jag här en annan bit som nog icke
 har varit ute förr, den handlar om qumman som skrev
 häv tū sin son po 25 årsdagen, hon kunde dåligt skriva
 ock dåligt diktera också som det heter, men nu skulle
 han ovillkorligen ha si en skrätt.

På 25 årsdagen

1. Ja nu har du lööd i fäm o ljuse är
 O därför nonna väs ja får väl jorra
 Men hör du mej du nu ursäpta får
 Pors detta här de blir nok inte auned än smorra
 Men smorra de ju hela lived e
 O därför va gemen o hålt tū goe.
 För löva de kan varra de de e
 Men konske e ad rätt sig kunna roe

2.

Ja så roe du di då allt va du kan
 O grina du ad världen unger loggen
 O blir du fast så ta en far förr tand
 Men hugg me begge nävarna i muggen
 För kan en borsten löva visled om
 Så spiller hela världen för gemöred
 O alldrig e en sönni eller som
 Nej si sonnet de e borsten knussel i hålröred

3. Men skulle du en gång ble räkted gla
 Ya sidd mars där o ble uppkörd i synen
 Så skulle du en granner kvinga ha
 Som kunde ha omkring allt eftersynen
 O norr om vintern dan ble mörk o kål
 Så kunne ni åndå varann varma
 O sidda kjunk o tjansa järva mål
 Så de an stakars sabel kunde harma

4. ya ji di ud o de i maren da
 O skaffa däj en yppers granner kvinga
 Men la mi se ad hon blets räjbed bra
 Så hon kan väve sy o springa
 O så ska hon ja du de en viktig sag
 Ej lijna dom som efters hattha luer
 Men klää si i hemmavörd me smug
 Förr lid du på ad de e näd som duer

5. Ö så föresten ska din kvinga ha
 En vanlig syn o så en hov pe piänge
 To, granna yen, o en längre sa, me granna öf
Lä du kan håla guänga
 O nu li rist så ska ni varla sams
O sockersöda mod en an i oren
O ikke bry jar om näd prat o hams
 Men broed öja o uppfylla joren

6. ya nu ja önskar ej mer din bell
 Förr lyer du mitt rå så e du sluer
 Men gos du ente de så skyll di räl
 Förr va du lunn förr ad de räed duer
 Yaha så va de nu en dram vill Ti
 Förr denne visan o förr denne snuren
 Förr nu så tapper ja helt näbbet ti
 Förr dettharla de va hela susen.

Jag dristar mig nu att anteckna en kärleksbit
också, så att det inte verkar allt för torrt.

1. O jag minns så väl mina barndoms glada dagar
Då försvann min tid med munterhet och sång
Minnen utan dem med föjd mig är behagar
Blott för dig så vill jag minnas dem en gång
2. Ya förr så sjung jag glad som fågeln i grön hunden,
Och jag gnolade så mången ålskogssång
Tills vid midnattstid jag hemma blunda
Medan allt på borgen gick sin jämna gång
3. Ofta har jag stått vid borgens gyllne salar
Ofta har jag drömt mig om en bättre tid
Jag ifrån terrassen skådat berg och dalar
Selt när solen sjunkit mången sommarafhton bli
4. Snart så får jag nu som hantverkeman utvandra
Ya då får jag ta min vandringstab i hand
Till du under taket då unna mig att vila
Eller jag skall vandra tills att solen har bortskymt
5. När engång till sömn mitt öga sig shall sluta
Och jag lägger ner mitte nössa vandringstab
Kanske du för mig dina tårar då vill blanda
Därför att vi en gång knutit vänskapens band,

"Här kommer en sjömansbit från 80 talet:

Det åren har föllbit sen jag skådade mitt land
 Då den dågeliga avton min sköna hon försvann
 Där stod skyhöga fjällar under himmelen den blå
 Och det grönskas i vårt fäderland

En avton då vi seglade med akterligar vind
 Då kommer där ett skepp med en förliger vind
 Och först uti galjonen satt en flicka som var skön
 Och hon var denna dågeliga mön

"Jag såg på denna flicka med förfjusande behag .
 Mina ögon de blystes av väntande drag
 Jag henne ej kan glömma om det kostar så mitt liv
 Jag vill se ja vill se henne bort

Så kastar jag mig uti böljorna de blå
 Att om möjligt uppå skeppet komma må
 Och lyckades det mig att få i fallnadstrappan fast
 Då i skeppet jag upptogs med en hast

Kaptinen ropte an varifrån kommer du
 Yo jag kommer ifrån böljan och uppdrages nu
 Jag föll ifrån brandrån när seglen gordes fast
 Och jag föll uti böljorna med hast

Kaptinen som mig räddade han sade till mig då
 Hör du raske yngling ombord de får du gå
 Och jag blev glad i hägen ty den sköna hon var där
 Hon var räddarens dotter mig så kär

Men stormen växte an och skeppet slogs i kras
I bland spilloar oek lakejer hötto hajarna katas
Jag räddade den sköna och hon slock sig i min famn
Ock hon viskade så kärleksfullt mitt namn

Kär jag uppnådde stranden med min börda så skön
Hon mig till hemmet förde och kärlek blev min lön
Ja nu är hon min maka oek sen vill jag aldrig mer
Han brandian i skeppet falla ner.

Ku sätter jag och konfererar med mitt eget jag
om jag skall sluta nu och skriva, men jag har i
stället att jag tar en vakt in på Drottningborget
igen.

Natten till den 1. nov. 1891 hade husarer slagit en
person ihjäl, då blev flera stycken straffade, jag
tänkte, detta läter prettigt att börja som rekryt.

Det högsta straffet var ett års straffarbete som
då blev utdömd för detta jämte andra som pingo
månader.

Vår en militär var dömd till 6 månaders
straffarbete kunde skvadronschefen behålla
eller avskeda honom.

Nu kommer de två sista dagarna jag var vid regementet 1897, vi låg då på Boneps hed på hösten, den ena kvällen var det upplöpp mot en korpral, men husarerna kom icke nära honom. Fanjunkaren kom ut med en lykta och sade: edra huvud sitter ganska löst, en liten rökt hördes, den mannen fick i midskaffarbete. Nästa dag var den sista, ty dagen därpå skulle vi rida till Malmö, leverantören kom om kvällen med fläsk och sill. Sergeant Landin och jag kasserade maten, om natten kom han igen, ny undersökning samma vara, den kasseras åter. Leverantören fick då bjuda en finare middag i Mariholms gästgivargård där vi låg över för natten.

Jag var då dagkorpral. Om morgonen fick vi även en bättre frukost. Den som varit förfriska-
de och legat i arsten för natten togos ut och vi red till Malmö. I Furulund gordes halt och av-
sitting. Jag hjälpte ryttmästare Svedenborg af hästben. Han tog fram ett par cigaretter, bjöd mig den ena, under tiden gav han ut order,
när vi kommer till Malmö får ingen lämna kasernen, det blev räpet och rättarting jag stod ibland vittnena. Senare var knivsäck
anordnad som utdömda år och månader åt några stycken husarer.

Skrivklädan vill icke tagar slut, här en bit till
 då jag var kusk vid skadronen. En dag kom jag
 körande till kasernen då en officer upropade, också
 kör man icke hav på stadsens gator, någon förstod
 att jag lyckte icke om detta. Ett par dagar däröfter
 sade Berg von Linde till mig, vill du va för kurk-
 ningen, så ska du min sj. bli det också, ja tackar
 överstelöjtnant. Dagen efter skulle en annan köra
 till kirsebergsbackar efter quis med samma hästar,
 hästarna kom skenande hem, välvde lyktsolpen
 vid kasernvakten, sprang in på kaserngården
 ransta där, skyttången gick av. Den som bet
 tänderna ihop för att hålla sig före skott
 det var jag.

Min arbetsgivare under 1896-1933 har jag
 icke nämnt något, då hälles jag mig neutral
 men ett par ord kan jag säga, det gäller sista året
 i rullorna vid regementet, då jag blev inkallad
 flera gånger till möte, sista gången jag bad
 om permission sade han till mig, ska ni va
 soldat, så ska ni dock va soldat, ska ni vara
 här så skall ni dock vara här.

Nu gör jag in och hör på komikerna igen, ty de snackade ibland något emellan som de spelade och sjung.

En gammal liten vit var dessar

yag gick ut i stan en da, då mötte ja
min bros och vi kom i snack, när vi fick ståd
lite o pratat så hittade ja riktigt po honom,
o då så ja ad dev va varken han eller ja.

Hai en annan,

En gång var qaborna fulla av is när jag var ute o gick så jag kara mer baklänges än fram, men ja visste råd, ja vände mig om o gick baklänges.

ctogaende fackföreningssrörelsen, så var jag på ett möte där redaktör Nilsson hält föredrag, bland annat nämnde om en man som skulle välfas till riksdagsman, mannen bodde i Trelleborgstrakten, valmöte var anordnat i Trelleborg, mannen blev tillfrågad hur han ställde sig till religionen; svaret lydde, ja ska si han som de e, detta möded e ente undlyst ti de, de e inged lesremöde.

Redaktörn Y. Nilsson var förfidning. Arbetet
eller Nilsson från Habbarp som han kallat sig.

Nu känner jag mig så liten av vad jag skrivit,
därfor att jag icke fått fram något från köpmän och
gamla borgarsläkter, mycket finnes nog i byck som
kan publiceras t. ex. vad gamla Malmö hette förrut,
Malmö, Malmye m.m. eller att gamla Malmö
läg där gildamman nu är belägna. Om jag
mins rätt så står det nog i ett liket häfte om
Malmö stads historia av Tsberg.

När jag ser igenom min tidskrift så
minnker jag, gammal stavning och ny stavning,
även stavfel.

Svenska språket är icke så lätt hälft då
man gått i folkskola endast 365 dagar + 2 månader
då jag var gårspåg i Skåne och studerade
endast, med penna skrivena domarprotokoll.

Jag slutar nu mina rader med ett vers
av en berävningvisa.

Nu slutar jag min visa
Och bjuder Er ett gott farväl
Befäl och manskap vi alla prisa
Ty var oeh en för sig har nog gjort skål.

Med högaktning
Kjels Liedholm
Södra Rörsjögränd 9
Malmö